

Polska Partia Socja-
listyczna. 10. zjazd,
1908?
Program, taktyka, or-
ganizacja

DZIESIĄTY ZJAZD P. P. S.

PROGRAM

TAKTYKA

ORGANIZACJA

1908.

LIBRARY
JUN 25 1964
UNIVERSITY OF TORONTO

Nakładem Wydawnictwa „Myśli Socjalistycznej“.
Odbito w Drukarni Narodowej w Krakowie.

UCHWAŁY,

powzięte na X Zjeździe Polskiej Partji Socjalistycznej.

Przygotowywany od dłuższego czasu zarówno w prasie, jak i na zebraniach partyjnych, X Zjazd P. P. S. odbył się niedawno. W Zjeździe wzięło udział 53 towarzyszy, w tym 39 delegatów z głosem decydującym i 14 gości z głosem doradczym.

Delegaci z głosem decydującym reprezentowali: C. K. R. — 2; redakcje organów centralnych — 2; Komitet Żydowski i redakcję „Arbajtera“ — 3; Wydział Ekonomiczny — 1; Komitet Zagraniczny — 1; Okrąg Warszawa-Miasto — 4; Okrąg Warszawa-Podmiejska — 2; Okrąg Łódź-Miasto i Podmiejska — 8; Okrąg Zagłębia Dąbrowskiego — 5; Okrąg Radomski — 6; Okrąg Częstochowski — 4; Okrąg Płocki — 1. Nie przybyło dla względów technicznych wybranych już na Zjazd 5 delegatów (1 z Warszawy, 2 z Lublina, 1 z Radomia i 1 redaktor). Wśród uczestników Zjazdu z głosem doradczym znajdowali się przedstawiciele 5 sekcji zagranicznych oraz delegat Związków Pomocy P. P. S. w Stan. Zjedn. Am. Półn.

Nadto obecny był na Zjeździe przedstawiciel P. P. S. D. Galicji i Śląska, wydelegowany specjalnie przez jej Zarząd; P. P. S. zaboru pruskiego, nie będąc w możności przysłać delegata, nadesłała na Zjazd list powitalny.

Obrady Zjazdu trwały pełnych dni 10; oprócz posiedzeń plenarnych pracowały trzy wyłonione przez Zjazd komisje (programowa, taktyczna i organizacyjna), wreszcie odbył się szereg ściślejszych zebrań, na których omawiano sprawy zjazdowe, oraz zebranie typu „konferencji okręgowców“ w sprawie prac pozjazdowych.

Zjazd uchwalił nowe brzmienie programu partji; ujął stosunek partji do wysuniętych przez życie zagadnień taktycznych w szereg wyczerpująco umotywowanych uchwał; wreszcie wprowadził do ustawy organizacyjnej podyktowane przez praktykę zmiany.

Poniżej podajemy pełne teksty powziętych przez X Zjazd P. P. S. uchwał.

Program Polskiej Partji Socjalistycznej.

Polska Partja Socjalistyczna ma na celu organizowanie klasy robotniczej w Polsce dla walki z wyzyskiem i uciskiem pod hasłami międzynarodowego socjalizmu. Cel ostateczny tej walki wynika z rozwoju społeczeństw kapitalistycznych.

Ustrój kapitalistyczny, ogarniający cały współczesny świat cywilizowany opiera się na prywatnej własności środków wytwarzania. Przeważna i najważniejsza część tych środków znajduje się w ręku nielicznej stosunkowo grupy kapitalistów, gdy najliczniejszą klasę społeczną stanowią proletarjusze, pozbawieni własności, zmuszeni sprzedawać swoją siłę roboczą, wynajmować się, aby żyć. Formalnie i prawnie wolni, znajdują się oni przecież w ustawicznej niewoli u kapitału. W postaci płacy zarobkowej odbiera robotnik tylko część plonu swojej pracy, lwią część zabiera kapitalista.

Postępy techniki, potęgując wytwórczość pracy, prowadzą do olbrzymiego nagromadzenia bogactw w łonie społeczeństw współczesnych. Lecz wzrostowi ogólnej sumy bogactw nie towarzyszy odpowiedni wzrost dobrobytu mas ludowych. Przeciwnie, rozwój sił wytwórczych przyczynia się do pogłębienia jeszcze przepaści między klasami wyzyskiwanemi a posiadającemi.

Udoskonalone środki produkcji stają się coraz wyłączniej dostępnemi tylko dla wielkich kapitalistów i przeto stają się ich monopolem. Wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe pokonywują w walce konkurencyjnej drobne. Zrujnowani drobni przedsiębiorcy przechodzą w szeregi proletarjatu. W jeszcze większej mierze szeregi te wzrastają wskutek nieustającego dopływu sproletaryzowanej ludności wiejskiej.

Upadek ekonomiczny drobnej własności odbywa się również i w sferze rolnictwa, ale nie tak szybko i w odmiennej postaci. Drobna uprawa rolna nie wszędzie zanika, miejscami nawet wzrasta. Ulega wszakże rosnącemu wyzyskowi ze strony kapitału bankowego, lichwiarskiego, handlowego. Broni się przed ruiną przez wytężoną pracę i ograniczenie do minimum potrzeb kulturalnych ludności wiejskiej, broni się przez zrzeszanie się, które upodobnia jej sposoby uprawy do sposobów wielkiej własności, broni się, wsysając najdrobniejsze uprawy, wreszcie wyłaniając stałą emigrację, szukającą zarobku. W rozmaitej postaci kapitał przemysłowy zakłada swoje ogniska w środowisku wiejskim. Tak to coraz liczniejsza część włościan-gospodarzy przechodzi w szeregi proletarjuszy, albo półproletarjuszy, którzy tylko dzięki zarobkom pobocznym i pracy najemnej utrzymują się z trudem na swym gospodarstwie.

Coraz powszechniej traci drobna własność swoje podstawy, a kapitał rozciąga swoje panowanie.

Olbrzymie przedsiębiorstwa opanowują wszechwładnie jedną gałąź produkcji i wymiany po drugiej, a liczba ich, wskutek upadku słabszych konkurentów i zrzeszania się najmocniejszych, stale się zmniejsza. Związki przedsiębiorców, trusty i syndykaty, stanowiące szczyt tego procesu koncentracji kapitału, stają się górującą siłą społeczną, wyzyskują spożyw-

ców przez nakładanie dowolnych cen na towary, tyranizują robotników narzucają wpływy swoje rządom.

Jeśli zrzeszanie się i organizowanie kapitału zmniejsza w pewnej mierze anarchję, wynikającą z konkurencji, to jednak nie jest ono w stanie znieść bezładu, jaki jest nierozerwalnie związany z istotą gospodarki kapitalistycznej. Najdobitniejszym wyrazem tego bezładu są kryzysy, wstrząsające całym życiem gospodarczym nowoczesnych społeczeństw. Kierując się tylko wysokością zysków, pod działaniem konkurencji starają się kapitaliści wyprodukować jak najwięcej towarów. Skutkiem czego co czas pewien występują stany nadprodukcji: rzucone bez rachunku na rynek towary nie znajdują pokupu. Niezmierny wyzysk robotników uszczupla ich siłę kupną, a raptowne kurczenie się produkcji, wyrzucając ich na bruk, skazuje na najostrzejszą nędzę.

Wytężona walka konkurencyjna ujawnia się również na polu stosunków międzynarodowych. Wywołuje ucisk jednych narodowości przez drugie w łonie wielonarodowych państw. Walka między państwami o rynki eksploatacji stwarza nowoczesny imperjalizm zaborczy, prowadzi do nieustannych zatargów, brzemiennych niebezpieczeństwem wojny. Stąd bierze swoje źródło nowoczesny militaryzm: cały świat kapitalistyczny stał się dziś jakgdyby jednym obozem zbrojnym. Ten sam militaryzm jest narzędziem i ostoją klas posiadających w ich walce z klasami wyzyskiwanemi.

Tak tedy wszystkie tendencje rozwoju kapitalizmu prowadzą do bezwzględnego panowania kapitału w stosunkach społecznych i siły brutalnej w stosunkach międzynarodowych.

Atoli przeciw ustrojowi obecnemu podnosi się nowa wciąż rosnąca potęga, przez sam ten ustrój zrodzona: proletarjat. Świadomym tej potęgi wyrazem i wypływem jest międzynarodowy socjalistyczny ruch robotniczy. Tysiączne rzesze wyzyskiwanych łączą się, poznają wspólność interesów, siłę zbiorowego działania. Rzeczywistość uczy ich też, że w granicach obecnego ustroju, przy trwaniu wolnego najmu i prywatnej własności, mogą oni osiągnąć tylko częściową, niepewną i nietrwałą poprawę bytu.

Ta sama rzeczywistość mówi im, że sam rozwój kapitalizmu stwarza wszystkie warunki dla zupełnej przebudowy społeczeństwa przez zaprowadzenie ustroju socjalistycznego, którego fundamentem będzie uspołecznienie narzędzi produkcji, to jest oddanie na własność wspólną społeczeństwa ziemi i jej skarbów, fabryk, środków komunikacji.

Ześrodkowanie coraz zupełniejsze najważniejszych środków produkcji w nielicznych rękach, stwarzając tyranję grupy nad społeczeństwem, czyni wywłaszczenie ich coraz łatwiejszym i niezbędniejszym. Spotęgowanie przez postępy techniki sił wytwórczych stwarza możność zapewnienia powszechnego dobrobytu. Wielkie przedsiębiorstwa, w których pracują wspólnie wielotysięczne rzesze pod planowym kierownictwem, stwarzają wzór do przyszłej socjalistycznej organizacji pracy.

W ten sposób to, co dotąd jest narzędziem wyzysku i źródłem nędzy — wielki przemysł i nowoczesna technika — obrócone zostanie na narzędzie powszechnego dobrobytu, a przez to i najwyższego rozwoju

kulturalnego. Solidarność i planowość zastąpią dzisiejszą konkurencję i anarchję. Prowadząc do socjalizmu, walka klas zniesie samo źródło podziału na klasy. Wraz z tym znikną wszystkie formy ucisku, albowiem na dnie wszystkich tai się jako, ich treść, sprężyna lub warunek, wyzysk pracy przez kapitał.

Z rozwojem stosunków międzynarodowych i wszechświatowej wymiany ogół społeczeństw kapitalistycznych rozpada się coraz wyraźniej na dwa klasowe obozy, międzynarodowy obóz kapitału i obóz międzynarodowego proletarjatu. Proletarjat każdego kraju jest tylko cząstką wszechświatowej klasy robotniczej, ma z nią wspólne cele i wspólnego wroga.

Dążąc do całkowitego wyzwolenia, musi klasa robotnicza toczyć codzienną walkę w obronie swych najbliższych, bezpośrednich interesów. Dążyć musi do poprawy warunków swego bytu, do wzniesienia się na wyższy poziom oświaty i kultury. Albowiem obok wartości, jaką zdobycze te posiadają same przez się, stanowią one niezbędny warunek, konieczne przygotowanie klasy robotniczej do dokonania ostatecznego przewrotu.

Walka klasy robotniczej zarówno o doraźne zdobycze, jak i o socjalizm, musi być walką polityczną.

Państwo współczesne jest narzędziem panowania klasowego kapitalistów. Proletarjat musi dążyć do tego, by opanować władzę w państwie dla użycia jej do zaprowadzenia ustroju socjalistycznego. Osiągnięcie tej dyktatury będzie wynikiem walki uświadomionych i zorganizowanych mas w demokratycznym państwie. To też naczelnym zadaniem politycznym klasy robotniczej w granicach obecnego ustroju jest walka o zdemokratyzowanie państwa, o gwarancje swobód obywatelskich, o równość i wolność polityczną. Podobnież i cała codzienna walka proletarjatu o zdobycze ekonomiczne, o ochronę prawną pracy, o wzrastający udział w dobrach ogólnej kultury, wymaga warunków politycznych, jakich pełnię zapewnić może klasie robotniczej jedynie republika demokratyczna.

W Polsce walka o demokratyzację, o gwarancje swobód politycznych, komplikuje się walką o wolność narodową.

Upadek państwa polskiego, pozbawiając naród wolności, wydał go na łup ucisku, uwsteczniającego i wypaczającege normalny jego rozwój. Próby odzyskania własnej państwowej budowy, podejmowane pod wodzą warstw posiadających, zakończyły się klęską. Nowożytny zaś rozwój utworzył nowe podstawy ekonomicznej i społecznej łączności między obszarami Polski a ludami i krajami, z któremi przeobrażała się ona razem na nowoczesne społeczeństwo kapitalistyczne.

W granicach państw zaborczych polskie klasy posiadające znalazły pole do zaspokojenia swych najważniejszych potrzeb, korzystając, choć i nie w pełnej mierze, zarówno ze wspólnych rynków eksploatacji, jak i z dobrodziejstw ogólnej opieki, jaką państwo współczesne otacza potrzeby kapitału. Zarówno bezpośrednie interesy warstw posiadających, jak i walka klas, wyzwolona przez rozwój kapitalistyczny, każe warstwom

tym szukać oparcia u silnej władzy państwowej, pcha je do ugody z rządami, wzamian za pewien udział w ogólnym zarządzie państwa, za częściowe oddanie im w formie autonomicznych urządzeń władzy nad ludem, tudzież pieczy nad kapitałem.

Ten sam rozwój kapitalistyczny stwarza i przekształca dążności narodowo-polityczne i w innych klasach społecznych. Wysuwające się warstwy ludowe nie tylko walczą o demokrację, ale w swym bezpośrednim interesie gospodarczym podejmują walkę z narodowym uciskiem, który na gruncie nowożytnych społeczeństw znajduje nową podnietę w dążeniu burżuazji narodowości panujących do wzmocnienia swego klasowego monopolu — monopolem narodowym.

Wszakże walkę tę doprowadzi do końca tylko proletarjat, jako żywioł najbardziej demokratyczny i najdotkliwiej cierpiący od ucisku narodowości. Ucisk ten przynosi mu bezpośrednią szkodę przez uwsteczniania całego kraju; podsyca fikcję solidarności narodowej, jaką się posługuje burżuazja dla zaciemnienia jego świadomości klasowej; tamuje jego pęd do oświaty i kultury, jaki z nieprzepartą siłą wytryska z potrzeb jego walki klasowej.

Zwycięstwo socjalizmu przyniesie ludom wyzwolenie od wszelkiego ucisku, niszcząc wszystkie jego rodzaje w samym ich źródle. Wszakże już dzisiaj, wsparty na potężnym procesie przeobrażania się nowoczesnych narodów kapitalistycznych — posuwającym naprzód rozwój demokracji — walczy proletarjat o powszechne równouprawnienie, o istotną demokratyzację, o formy i urządzenia polityczne, stawiające tamę próbom upośledzenia i wynaradawiania.

Na drodze walki tej o demokrację i wyzwolenie narodowe spotyka proletarjat Polski w zaborze rosyjskim, jako najcięższą zaporę, wsteczny i wrogi interesom klasy robotniczej ustrój polityczny: barbarzyńskie samowładztwo.

Rozwój kapitalistyczny Rosji, przeobrażając jej podstawy społeczne rozsadził przeżyte kształty jej państwowej budowy. Niezaspokojone potrzeby wszystkich żywotnych klas społeczeństwa mimo wszelkie wysiłki starego porządku, zwyrodniałego w kontrrewolucyjnym niszczycielstwie, osłonionego pozorami niby-konstytucjonalizmu prą do nieuchronnej jego zagłady.

Na tym oparty procesie dziejowym dąży proletarjat wszystkich ludów Rosji do przekształcenia zdziczałej formy absolutyzmu na nowożytne państwo demokratyczne i republikańskie.

Te same czynniki, które drogą przystosowania form politycznych do zmienionej treści społecznego życia prowadzą do demokratyzacji Rosji, prowadzą też i do zniesienia despotycznego centralizmu biurokratycznego. W nowych kształtach państwa znaleźć musi wyraz cała rozmaitość narodowo-kulturalnych i społecznych odrębności wchodzących w skład jego ludów. Rosja ulec musi zdecentralizowaniu. Jego sposoby i granice określone zostaną przez wewnętrzne życie ludów jakoteż rolę, jaką one odgrywają w całokształcie gospodarki państwa.

W szczególności polskie terytorjum, jako stanowiące samoistną całość

gospodarczą, opartą o swoisty zespół sił wytwórczych i dojrzalszą społeczną budowę, jako zamieszkałe przez ludność o odmiennej fizjonomji historycznej i narodowo-kulturalnej, wyodrębnione być musi w osobną dzielnicę z szerokim zarządem autonomicznym.

Temu dążeniu do samodzielności, które u najszerszych warstw społecznych wyzwoliły już wstrząśnienia rewolucji, narzuca naciskiem swoim proletarjat cechy demokratyczne: walcząc o takie formy samodzielności, w których by się swobodnie rozwijać mogła jego walka klasowa.

W myśl tego dąży narazie Polska Partja Socjalistyczna w ścisłym współdziałaniu z socjalistycznym proletarjatem wszystkich ludów Rosji do przekształcenia państwa rosyjskiego na zasadach następujących:

1. Zniesienie monarchji. Przekształcenie Rosji na państwo demokratyczne i republikańskie.

2. Zniesienie biurokratycznego centralizmu państwowego. Zdecentralizowanie ustroju państwa, władz jego prawodawczych, administracyjnych i sądowych w granicach i formach, określonych przez ujawnione potrzeby gospodarcze, kulturalne i narodowe zamieszkujących je ludów, oraz przez rolę ich w ogólnej gospodarce i budowie państwa.

3. Szeroka autonomja Polski, oparta na sejmie prawodawczym.

4. Zawarowanie praw mniejszości narodowych (żydzi, niemcy i t. d.), niewyodrębnionych w autonomiczne jednostki terytorjalne.

Ponadto dąży Polska Partja Socjalistyczna do oparcia demokracji na reformach następujących:

1. Powszechne i równe (bez różnicy płci) prawo wyborcze od 20 roku życia przy wszelkich wyborach; bezpośrednie i tajne głosowanie.

2. Bezpośrednie prawodawstwo ludowe (inicjatywa i referendum).

3. Szeroki rozwój samorządu miejscowego (prowincjonalnego, miejskiego, gminnego).

4. Wybieralność urzędników, zajmujących odpowiedzialne stanowiska; wybieralność sędziów; sąd przysięgłych we wszystkich ważniejszych sprawach karnych.

5. Wolność sumienia i słowa; wolność prasy, zgromadzeń, stowarzyszeń, strejków; nietykalność osobista.

6. Zupełne zniesienie wszelkiej nierówności obywateli wobec prawa: zniesienie praw, upośledzających kobietę w stosunku do mężczyzny.

7. Powszechne bezpłatne i obowiązkowe nauczanie do lat 16; utrzymywanie na koszt ogółu dzieci szkolnych; umożliwianie zdolnym uczniom szkół początkowych dalszego kształcenia się kosztem państwa.

8. Zniesienie armji stałej i zaprowadzenie milicji ludowej.

9. Uznanie religji za sprawę prywatną obywateli: całkowite oddzielenie instytucji kościelnych od państwowych; świecki charakter szkoły.

10. Zniesienie podatków pośrednich; wprowadzenie podatku postępowego od dochodów i spadków.

Dla ochrony interesów proletarjatu już w obecnym ustroju społecznym konieczne są reformy, broniące lud pracujący od nadmiernego wyzysku.

Najważniejsze żądania Polskiej Partji Socjalistycznej w tej dziedzinie są następujące:

1. Ośmiogodzinny dzień roboczy, jako powszechnie obowiązujące maximum dla wszystkich gałęzi pracy.

2. Przerwa pracy raz w tygodniu, trwająca niemniej niż 40 godzin.

3. Całkowity zakaz pracy pofajerantowej.

4. Zakaz pracy nocnej z wyłączeniem jedynie tych gałęzi produkcji, gdzie ze względów technicznych proces pracy musi odbywać się nieprzerwanie.

5. Zupełny zakaz pracy dzieci do lat 16; zakaz używania dzieci i kobiet do pracy szkodliwej dla ich zdrowia lub zbyt ciężkiej w stosunku do ich sił; specjalne przepisy w obronie zdrowia kobiet ciężarnych.

6. Wydanie szczegółowych przepisów dla ochrony zdrowia i życia robotników, pracujących we wszystkich gałęziach pracy.

7. Powołanie do dozoru nad wykonywaniem prawodawstwa ochronnego inspektorów i inspektorek, obieranych przez robotników a płatnych przez państwo.

8. Stworzenie sądów przemysłowych i rozjemczych, składających się z równej ilości przedstawicieli robotników i przedsiębiorców.

9. Ubezpieczenie państwowe robotników na wypadek choroby, kalectwa, starości, niezdolności do pracy oraz braku pracy; ubezpieczenia wdów i sierot; zarząd instytucjami ubezpieczeniowemi winien spoczywać w rękach ubezpieczonych.

10. Stopniowe zniesienie drogą prawodawczą pracy domowej (chałupnictwa).

11. Uznanie związków zawodowych za legalne przedstawicielstwo klasy robotniczej; regulowanie przez nie płacy roboczej; sankcja prawna dla umów zbiorowych, przez nie zawieranych.

12. Specjalne prawodawstwo mieszkaniowe; ustanowienie obowiązkowych norm higjenicznych dla mieszkań.

UCHWAŁY.

Ogólne wskazania taktyczne w dobie obecnej.

Upadek biurokratyczno-samowładczych rządów postępować będzie dalej albo drogą nowych rewolucyjnych ataków ludu, albo też, pod działaniem tych samych sił ludowych, drogą stopniowych ustępstw i kompromisów rządu z klasami posiadającemi. Nie wdając się w ocenę mniejszego lub większego prawdopodobieństwa obu tych możliwości, klasa robotnicza musi oprzeć swą taktykę na założeniach niewzruszonych, musi rozwijać działalność, która przy wszelkich okolicznościach da jej siłę a tym samym zapewni powodzenie w walce.

Takim założeniem, które musi lec u podstawy taktyki socjalistycznej w obecnej dobie dziejowej, jest, że sprzeczność między ustrojem biurokratyczno-samowładczym a dojrzałemi potrzebami społeczeństwa, — zarówno w postaci objektywnych wymagań gospodarki kapitalistycznej jak i bezpośrednich interesów wszystkich żywotnych klas społecznych —

skazała ustrój ten na zagładę; że musi on ustąpić miejsca ustrojowi rzetelnie konstytucyjnemu i demokratycznemu; że dla proletarjatu oznaczać to będzie zdobycie swobody ruchów, która sprzyja jawnej, kierowanej przez trwałe masowe organizacje, walce klasowej.

Jeżeli formy i szybkość dalszych przeobrażeń politycznych w państwie rosyjskim zawisły od licznych czynników, z których znaczna część leży w zupełności poza sferą działania proletarjatu, to wszakże udział jego w osiągniętych swobodach, nadanie im szerokości i gwarancji, najlepiej odpowiadających jego interesom, zależy w pierwszej linji od jego własnej siły klasowej, od jego uświadomienia i zorganizowania.

Działalność klasy robotniczej przy sytuacji obecnej w szczególnie ciężkich odbywa się warunkach. Przewaga starej władzy łącznie z kontrrewolucyjną burżuazją rozbiły i zdziesiątkowały proletarjat, wyniszczyły go, wniosły nawet rozdwojenie w jego szeregi. Nie zdołały przecież pozbawić go najważniejszej i niecofnionej zdobyczy okresu rewolucyjnego, masowości ruchu; nie zdołały usunąć ze szczętem tych wielolicznych urządzeń i względnych wolności, w których ruch ten znajduje jawny wyraz i mocne zaczepienie; nie zdołały wreszcie rzucić nanowo raz zerwanej zasłony na bezustanne starcia i przemiany, odbywające się wewnątrz machiny społecznej i państwowej.

W tych warunkach stają przed partją socjalistyczną w chwili bieżącej następujące zadania: zachowanie i umocnienie masowości ruchu; szeroka agitacja na tle wszelkich przejawów życia politycznego i społecznego: wyzyskiwania wszystkich zdobytych przez rewolucję placówek (Duma, instytucje samorządu, związki zawodowe, instytucje kulturalne, kooperatywy, wszelkie inne związki i stowarzyszenia, prasa itd.) w celu uświadamiania, organizowania i zespalania proletarjatu w mieście i na wsi oraz zaprawiania go do zrzeszonej systematycznej akcji; wreszcie, zgodnie z pragnieniem ogółu zorganizowanych robotników, zjednoczenie wszystkich socjalistycznych sił w Polsce w jedną potężną robotniczą partję socjalistyczną.

Siły proletarjatu szczególnie hartują się i mnożą w codziennej walce ekonomicznej i politycznej, i kierowanie tą walką jest jednym z najpierwszych zadań partji socjalistycznej. Akcji tej przyświecać musi zasada, że chwilowej przewagi sił wrogich nie przezwyciężą żadne rozpaczliwe próby, podejmowane przez jednostki (teror ekonomiczny, teror polityczny, partyzantka), ale jedynie uporczywy nacisk mas. Rewolucja nie przerywa ani na chwilę swej twórczej i niszczącej pracy, i dziś, w pozornym zaciszu, siły jej nie ustają w podkopywaniu ciążącego nad klasą robotniczą głazu reakcji. W mozolnej pracy okresu obecnego podnosząca się fala rewolucyjna znajdzie tworzywo, znajdzie zarodki nowego życia, odkryje, sięgając po nowe zdobycze, zmiany już dokonane.

W najostatniejszych czasach zaczynają się mnożyć oznaki, że koalicja rządowo-burżuazyjna w swej kontrrewolucyjnej robocie, zmierzającej do wydarcia robotnikom wszystkich zdobyczy okresu rewolucyjnego, do zupełnego odbudowania, do restauracji porządków przedrewolucyjnych, — zaczyna budzić wśród mas ducha mocnego oporu, jednoczyć

rozbite szeregi, potęgować i skupiać rozproszone siły. Zadaniem partji socjalistycznej będzie zarówno kierowanie działalności mas na drogi celowej walki, jak i zapobieganie szkodliwym dla proletarjatu, osłabiającym go i dezorganizującym aktom rozpaczy i zemsty.

Stosunek do Trzeciej Dumy.

Potworne prawo wyborcze, narzucone przez zamach stanu, w związku z terorem rządowym, jakim otoczono akt wyborczy, sprawiły, że Duma Trzecia — w przeciwstawieniu do dwu pierwszych — straciła cechy bezpośredniej zdobyczy rewolucji, że ogromną przewagę w niej uzyskały żywioły wyraźnie wsteczne i bezwzględnie wrogie interesom ludu. Niemniej tamy, jakie rząd postawił ludności, okazały się niedostatecznemi, aby zatrzeć ujawniony w toku i tych wyborów fakt, że olbrzymia większość tej ludności trwa nadal przy swych wysuniętych w dobie rewolucyjnej żądaniach politycznych i społecznych; cowięcej, do samej Dumy weszli przedstawiciele wszystkich klas społecznych aż do najrewolucyjniejszych, acz w skażonej proporcji. W ten sposób Duma zachowała, pomimo wszystko, charakter ogniska jawnego iześrodkowanego życia politycznego, terenu, na którym rozgrywają się starcia grup politycznych, będące — w splocie swych ujemnych i dodatnich wyników — odzwierciadleniem nurtującego głębie ludności procesu przeobrażania się państwa.

Partja socjalistyczna, jako przedstawicielka interesów klasy robotniczej, kierowniczka jej walki o zupełne zdemokratyzowanie państwa, musi zwracać uwagę mas na przebieg wypadków politycznych w Dumie i dokoła Dumy, dla pogłębienia klasowej świadomości mas, dla bezustannego przygotowywania ich i organizowania do dalszych etapów tej walki.

Proletarjat Polski naskutek odmiennej ordynacji wyborczej, przytłaczającej przewagi żywiołów wstecznych wśród rodzimej burżuazji i drobnomieszczaństwa, szczególnych warunków wzmożonego teroru policyjno-rządowego, nie posłał do Trzeciej Dumy bezpośrednich swych przedstawicieli.

X Zjazd Polskiej Partji Socjalistycznej oznajmia, że w grupie posłów socjalno-demokratycznych widzi przedstawicieli interesów wieloplemiennej klasy robotniczej państwa, oraz wyraża przekonanie, że działalnością swoją w Dumie, ujawnianiem krwawych krzywd tej klasy, głoszeniem jej potrzeb i żądań, zaostrzaniem starć między żywiołami burżuazyjnemi a rządem oraz w łonie tych żywiołów, służyć ona będzie sprawie walki proletarjackiej.

O Związkach zawodowych.

I. Związki zawodowe organizują robotników i przeciwstawiają ich, jako odrębną klasę społeczną, klasie kapitalistów.

Zważywszy: 1) na jednolite warunki wyzysku kapitalistycznego, w jakich się odbywa praca najemna; 2) na jednakową dla wszystkich robotników konieczność nieustannej i uporczywej walki w celu obrony

swych interesów, w celu zabezpieczenia się od nędzy i zwyrodnienia, do których pcha robotników wyzysk kapitalistyczny; 3) na solidarność, jaką ujawniają kapitaliści wszystkich narodowości, wyznań i partji politycznych w swej walce zaciętej przeciwko wszystkim robotnikom, —

Zjazd wzywa jeszcze raz ogół robotników Polski, by nie dawał posłuchu tym, którzy tworząc w każdym zawodzie różnorakie związki robotnicze (t. zw. polskie, narodowe, chrześcijańskie i t. p.) rozbijają solidarność, osłabiają odporność, paraliżują energję bojową proletarjatu.

Zjazd nawołuje natomiast wszystkich robotników, ażeby, nie bacząc na różnice narodowe, wyznaniowe lub przekonaniowe, skupiali się w szeregach **bezpartyjnych robotniczych związków zawodowych, stojących na gruncie walki klas i dążących do całkowitego wyzwolenia proletarjatu.**

Towarzyszów z Socjaldemokracji K. P. i L. oraz Bundu Zjazd wzywa, żeby w myśl uchwały kongresu sztutgarckiego „mieli na uwadze jednolitość organizacji zawodowych“ i nie wnosili do nich rozłamu przez zakładanie partyjnych związków zawodowych.

II. Zważywszy, że P. P. S. organizuje w swych szeregach część robotników, stanowiących awangardę proletarjatu Polski, część najbardziej energiczną i postępową, najbardziej świadomą celów, do których w swoim rozwoju dziejowym klasa robotnicza zdążać musi; że zadaniem robotników-socjalistów jest szerzenie naokół światła świadomości socjalistycznej, a dążeniem partji socjalistycznej musi być ogarnięcie swoim wpływem całego ogółu robotniczego i utożsamienie, zlanie partji z klasą robotniczą; zważywszy następnie, że związki zawodowe — pozostające organizacjami samorządnemi i niezależnemi, — są właśnie tym terenem, na którym cały ogół robotniczy najłatwiej poddaje się kierownictwu i wpływom swych najbardziej inteligientnych i uświadomionych członków, że samo życie pcha ogół członków związków zawodowych na drogę walki klasowej i socjalizmu,

Zjazd uchwala:

Obowiązkiem każdego członka partji jest należenie do związku robotniczego danego fachu i branie czynnego udziału w życiu związkowym oraz szerzenie w obrębie związku ideji socjalistycznych i dążenie do wyciśnięcia na całej działalności związku wyraźnego piętna świadomości klasowej.

Stosunek do ruchu współdzielczego (kooperatyw).

Ruch współdzielczy może odegrać doniosłą rolę w walce klasy robotniczej o wyzwolenie: przyczynia się on do bezpośredniego podniesienia dobrobytu klasy robotniczej, uwalniając ją od wyzysku pośredników; stanowi szkołę organizacji i samodzielnej gospodarki; może stać się nową placówką organizacji klasowej proletarjatu. Zupełne wyzyskanie tej placówki możliwe jest jedynie przy ścisłym zespoleniu ruchu współdzielczego z innemi formami klasowego ruchu robotniczego i socjalistycznego, co zkolei wymaga pewnych warunków wolności politycznej, swobody działania proletarjatu. Ale już obecnie kooperatywy mogą przynieść ko-

rzyść klasie robotniczej, o ile będą odpowiadały następującym warunkom: 1) muszą one stanowić szkołę solidarności klasowej, zapobiegać budzeniu się u członków chciwości i pogoni za zyskiem; 2) ustawa i ustrój ich muszą być zupełnie demokratyczne, to znaczy, że wszyscy uczestnicy niezależnie od wysokości ich udziału, ani od ilości udziałów jakiemi rozporządzają, są równi, a udział członków w zyskach zależy głównie od ilości zakupów; 3) część dochodów winna być obracana na cele społeczne i kulturalne; 4) zatrudnieni w kooperatywach pracownicy mają korzystać z warunków pracy określonych przez cenniki związkowe, a wszelkie zatargi między niemi a zarządem muszą być załatwiane za pośrednictwem odnośnych Związków zawodowych; 5) członkowie kooperatyw winni strzec się złudzeń „kooperatyzmu“, to jest teorji, która w samym zakładaniu spółek współdzielczych widzi sposób rozwiązania kwestji społecznej, która wmawia robotnikom, że tą drogą zdobędą zupełne wyzwolenie od kapitalizmu.

Wreszcie ostrzec należy przed popieraniem kooperatyw, zakładanych przez wrogów klasy robotniczej w celu odciągnienia jej od walki socjalistycznej, a kierowanych przez kler i partje burżuazyjne, jak również od lekkomyślnego, partackiego zakładania stowarzyszeń współdzielczych, nie opartych na racjonalnych podstawach praktycznych i umiejętnym kierownictwie.

Stosunek do instytucji oświatowych i kulturalnych.

I. Zważywszy, że siła proletarjatu tkwi w jego uświadomieniu, które staje się tym głębszym i wszechstronniejszym, im wyższy jest poziom wykształcenia umysłowego klasy robotniczej;

zważywszy, że zupełne wyzwolenie proletarjatu nie może być urzeczywistnione wpierw, nim cały proletarjat nie wzniesie się na wyższy szczebel rozwoju kulturalnego i nie stanie się uzdolnionym do ujęcia w swoje ręce kierownictwa całego życia społecznego.

zważywszy na podniesienie poczucia godności ludzkiej i na zadowolenie, jakie osiąga się przez zdobycie oświaty, —

Zjazd wzywa ogół robotników Polski do podjęcia na jaknajszerszą skalę pracy oświatowej i kulturalnej, do zakładania kół samokształcenia, szkół dla analfabetów, oddziałów uniwersyteckich, czytelni, bibljotek itd.

II. Zważywszy, że w społeczeństwie kapitalistycznym władza kapitału nad robotnikiem nie zamyka się bynajmniej jedynie w stosunkach najmu, że przeciwnie cała organizacja życia społecznego, — poczynając od urządzeń kościelnych i szkolnych, a kończąc na służbie wojskowej, — zmierza ku temu, by zaciemnić świadomość klasową robotnika, złamać jego ducha buntu i oporu, i tym łacniej go ujarzmić;

zważywszy, że dążący do wyzwolenia społecznego proletarjat musi wyzwolić swego ducha z pęt kłamstwa i obłudy, jakiemi omotało go społeczeństwo kapitalistyczne, że musi się z tego społeczeństwa wyodrębnić i jemu się przeciwstawić;

Zjazd uchwala:

Klasa robotnicza dążyć musi do tego, ażeby wszelkie robotnicze in-

stytucje oświatowe i kulturalne były niezależne od wpływu jakiejkolwiek partji i organizacji burżuazyjnych, ażeby wcielały w życie zasadę zupełnej samodzielności i całkowitego samorządu życia robotniczego.

W warunkach obecnych, kiedy klasa robotnicza nie jest w stanie powołać sama do życia potrzebnych jej instytucyj kulturalnych i oświatowych, robotnicy muszą korzystać z instytucji istniejących, o ile czynią one zadość następującym wymaganiom minimalnym, a mianowicie: aby organizacje te były niedostępne dla agitacji jakiejkolwiek partji burżuazyjnej, aby nie posiadały w swojej ustawie żadnych zastrzeżeń wyznaniowych i wogóle takich, które nie licują z zasadniczym stanowiskiem socjalistycznym, wreszcie, aby ustrój tych organizacji był całkowicie demokratyczny, t. j. aby wszyscy członkowie byli równi, aby nie było żadnych patronów, protektorów i t. p.

Członkowie partji powinni nietylko czynnie popierać już istniejące organizacje kulturalne, ale nadto występować z inicjatywą ich zakładania wszędzie tam, gdzie ich jeszcze niema.

Tylko zazdrośnie przestrzegając tych zasad, ustrzegą się robotnicy od tego by instytucje kulturalne, do których należą, nie stały się, zamiast narzędzia oświecenia i wyzwolenia klasy robotniczej, narzędziem jej ogłupienia i ujarzmienia.

W sprawie przygotowania ruchu zbrojnego.

Zważywszy: 1) że zwycięski wybuch zbrojny może być jedynie wynikiem olbrzymiego żywiołowego poruszenia mas; 2) że przy współczesnych sposobach walki zbrojnej i rodzaju uzbrojenia, wojsko stało się bardziej decydującym w tej walce czynnikiem, niż kiedykolwiek, i że bez jego przejścia bodaj częściowego na stronę rewolucji, a nawet bez samodzielnych jego wystąpień, jakakolwiek walka zbrojna, a tym mniej powstanie, nie ma żadnych szans zwycięstwa; 3) że niepodobna wyznaczyć bodaj w przybliżeniu chwili, miejsca i form masowych wybuchów zbrojnych; 4) że postawienie na stopę bojową szerszych mas jest dla partji najoczywiściej rzeczą niewykonalną; 5) że nawet i to, co partja może w tym kierunku z niepomiernym nakładem sił zrobić, jest kroplą w morzu; 6) że wreszcie, jak tego dowiodło doświadczenie zarówno nasze jak wszystkich innych organizacji w państwie (rosyjskich, łotewskich, kaukaskich itd.), wszelkie tego rodzaju przygotowania zbrojne skazane są w okresie zastoju w ruchu rewolucyjnym na zniszczenie;

Zjazd stwierdza:

a) że partja bez narażenia się na wielkie a nieprodukcyjne straty nie może i nie powinna podejmować się zadania technicznego przygotowania zbrojnej rewolucji; b) że wszelkie pomysły jakiejkolwiek systematycznej pracy w tym kierunku byłyby tylko szerzeniem wśród mas szkodliwych złudzeń; c) że to, co w tej dziedzinie zdziałać może partja w dobie obecnej, sprowadza się do organizowania ruchu robotniczego, do budzenia ducha oporu, do gruntowania i pogłębienia świadomości tych mas, z których rekrutują się zarówno zastępy rewolucji, jak szeregi armji.

O konfiskatach pieniędzy rządowych.

Konfiskaty pieniędzy rządowych, które mogą stanowić jedną z form akcji bojowej w okresach ostrzejszych wybuchów zbrojnych, i wówczas, w związku z innemi formami tej akcji, mogą być dla rewolucji pożyteczne — stają się, przeciwnie, szkodliwemi w okresach względnego upadku ruchu. W okresach takich siłą rzeczy konfiskaty stają się przeważającą, jedyną niemal formą akcji bojowej, sprowadzającą całą tę akcję do zdobywania pieniędzy rządowych. Konfiskaty demoralizują szeregi partyjne, osłabiają je i dezorganizują; będąc wypadkowym i niepewnym źródłem dochodu, jednocześnie utrudniają oparcie wpływów kas partyjnych na zdrowych podstawach samopomocy robotniczej; potęgują wpływy kontrrewolucji wśród wojska oraz wśród ludności, która przestaje odróżniać czyny bandyckie od pseudo-rewolucyjnych konfiskat. Dla tych wszystkich względów Zjazd wypowiada się przeciw konfiskatom.

Teror polityczny a ruch masowy.

Zjazd stwierdza, że złudzeniem jest uważanie teroru politycznego za skuteczny środek walki rewolucyjnej.

Naczelną zasadą taktyczną partji robotniczej jest, że wyłącznie i jedynie ruch masowy i masowa walka mogą dać klasie robotniczej zarówno częściowe zdobycze jak i poważniejsze zwycięstwo.

Teror przeciwstawia się zasadzie walki masowej, obniża gotowość bojową mas; przyzwyczajając je do oglądania się na mścicieli, potęguje ich bierność.

Wiara w skuteczność teroru szczególnie jest szkodliwą w momentach zastoju ruchu rewolucyjnego, kiedy u jednostek mało uświadomionych budzi się myśl, że można ruch masowy w mniejszym lub większym stopniu zastąpić czynami terorystycznemi, że czego nie zdołał zdziałać ruch masowy, dokonają ofiarne jednostki.

W okresie obecnym, kiedy pod osłoną reakcji rządowej partjom burżuazyjnym udało się rozciągnąć swoje wpływy na część proletarjatu, obracanie lepszych sił partyjnych na akcję terorystyczną, byłoby lekkomyślnym trwonieniem tych sił.

W sprawie samoobrony.

Dyskusya w sprawie samoobrony wykazała z dostateczną jasnością; ogół towarzyszy uznaje, że praktyka stosowania samoobrony przeciw prowokatorom i szpiclom w wypadkach szczególnie groźnego niebezpieczeństwa jest nieunikniona. Wobec tego oraz ze względu na to, że uchwalenie jakiegokolwiek pozytywnego wniosku o samoobronie mogłoby wywołać szkodliwe złudzenia i między innemi doprowadzić do aktów teroru politycznego pod nazwą samoobrony, Zjazd przechodzi nad tą sprawą do porządku dziennego.

O organizacjach bojowych.

Wobec usunięcia z zakresu zadań partji wszelkich technicznych przygotowań do powstania zbrojnego, oraz odrzucenia akcji terorystycznej i konfiskat (patrz odnośne uchwały) tworzenie lub utrzymywanie organizacji bojowych pod jakąkolwiek nazwą (bojówki, milicja, szkoły instruktorskie, koła samoobrony itd.) staje się tym samym bezcelowe.

Ze względu na dość szeroko dotychczas rozpowszechnione złudzenia Zjazd uważa za potrzebne jeszcze raz ostrzec przed niebezpieczeństwami, jakie kryje w sobie tworzenie w łonie partji kadrów bojowych: 1) zamiast wzmacniać, obniżają one napięcie i gotowość rewolucyjną mas, odzwyczajając je od polegania na sobie i samodzielnych wystąpień; wytwarzają szkodliwe i błędne wyobrażenia o roli i znaczeniu partji: masa przestaje widzieć w niej swoją idejową kierowniczkę, a upatrywać zaczyna przedstawicielkę siły fizycznej, będącą na jej usługach; 3) kadry bojowe już naskutek warunków technicznych swego życia i działania, pochłonięcia przez czynności militarno-terorystyczne, rozwijania w sobie jednostronnych uzdolnień, odrywają się od życia partji, której potrzeby i ducha przestają rozumieć. Wytwarza się wśród nich specjalna ideologja, obca duchowi socjalizmu; ideologja ta, udzielając się masom, odwraca je od właściwych dróg klasowej polityki proletarjackiej.

W sprawie zjednoczenia ruchu socjalistycznego w Polsce.

Zjazd, stwierdzając, że potrzeba zjednoczenia ruchu socjalistycznego w Królestwie została przez jego uczestników jednomyślnie uznana i znalazła wyraz w jednym z ustępów przyjętej już ogólnej rezolucji taktycznej, przechodzi nad tą sprawą do porządku dziennego.

W sprawie gwałtów rządu pruskiego nad ludnością polską.

Do łańcucha barbarzyńskich gwałtów, jakich się od dziesiątków lat rząd pruski dopuszcza na ludności polskiej, — dwa nowe mają przybyć ogniwa: wywłaszczenie oraz zakaz przemawiania po polsku na zgromadzeniach publicznych.

Wywłaszczenie ma wyprzeć lud polski z ziemi ojczystej, zakaz mowy polskiej stłumić wszelkie życie społeczne i polityczne wśród tego ludu, a zwłaszcza wśród polskiej klasy robotniczej, i wydać ją bezbronną na łup wyzysku kapitału.

Systematyczny brutalny ucisk narodowościowy w Prusach czerpie swe źródło z interesów niemieckich klas posiadających, opiera się na reakcyjnej formie politycznej tego państwa, — i zniszczony będzie jedynie drogą świadomej walki polskiej i niemieckiej klasy robotniczej o obalenie wstecznych rządów, o wszechstronną demokratyzację państwa.

Polskiej Partji Socjalistycznej zaboru pruskiego, prowadzącej, w ścisłym współdziałaniu z partją niemiecką, ciężką tę walkę w obronie wolności politycznej i narodowej, X Zjazd Polskiej Partji Socjalistycznej zaboru rosyjskiego przesyła wyrazy solidarności i gorącej zachęty do dalszej walki.

Z powodu wyroku na posłów socjalno-demokratycznych Drugiej Dumy.

X Zjazd Polskiej Partji Socjalistycznej przesyła skazanym na katorgę i osiedlenie posłom socjalno-demokratycznym do Drugiej Dumy braterskie pozdrowienie.

Przez swoją działalność w Dumie, ździerającą bezlitośnie maskę ze wszystkich wrogów ludu i piętnującą krwawe zbrodnie carskiego rządu,

przez współdziałanie w bezpośredniej pracy wśród szerokich mas ludowych,

przez stanie twardo na placówce, najbardziej wysuniętej w obóz wroga,

wybrańcy setek tysięcy proletarjuszy i włościan wszelkich obszarów carskiego imperjum zajęli jedno z najwybitniejszych miejsc wśród bojowników o prawa i interesy proletarjatu.

Przez związanie rozpędzenia Drugiej Dumy z faktem działalności społecznej i rewolucyjnej posłów robotniczych,

przez rzucenie ich przed tajny sąd, któremu z góry nakazano zakuć ich w kajdany katorżne,

rząd carski dał jaskrawe świadectwo temu, że najistotniejszym, najgroźniejszym dlań wrogiem jest świadoma, celowa, socjalistyczna walka klasy robotniczej.

USTAWA ORGANIZACYJNA POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ.

Rozdział I.

§ 1. Członkiem P. P. S. może być każda osoba, na której nie ciążą zarzuty natury moralnej, o ile: 1) wyznaje zasady programu partyjnego; 2) przyjęta została formalnie do organizacji partyjnej; 3) stosuje się do uchwał Zjazdów partyjnych.

Uwaga I: Członek P. P. S. nie może być członkiem innej partji politycznej czynnej na terenie Królestwa Polskiego.

Uwaga II: Każdy członek P. P. S. opłaca regularną wkładkę na rzecz partji.

§ 2. Nowych członków przyjmują Koła organizacyjne (organizacja fabryczna, fachowa, gminna i inne) oraz Wydziały i Komitety.

§ 3. Centralnemu Komitetowi Robotniczemu, Wydziałom oraz Komitetom okręgowym i lokalnym (miejscowym) przysługuje prawo zawieszania członków podległych im organizacji. Zawieszony ma prawo odwołać się do Sądu partyjnego.

§ 4. Członek partji nie może być z niej wykluczony inaczej, jak na zasadzie wyroku Sądu partyjnego. Wykluczonemu przysługuje prawo odwołania się do Zjazdu.

Rozdział II. Organizacja ogólno-partyjna.

§ 5. Członkowie partji tworzą koła organizacyjne (fabryczne, fachowe, wioskowe i inne). Koła zbierają się w terminach oznaczonych przez Komitet dzielnicowy. Na zebraniach swoich rozpatrują przekazane przez wyższe instancje sprawy i wnioski miejscowe. Dla kierowania sprawami Koła wybiera ono z pośród siebie Komitet oddziałowy, złożony z 3 lub 5 członków, którzy dzielą pomiędzy siebie funkcje sekretarza, skarbnika, kolportera i in. Komitety oddziałowe jednej fabryki lub fachu wybierają Komitet fabryczny lub fachowy.

Uwaga I: W fabrykach lub fachach, posiadających jedno tylko koło, Komitet oddziałowy stanowi jednocześnie Komitet fabryczny lub fachowy.

Uwaga II: Młodzież do lat 16 tworzy osobne organizacje.

§ 6. Koła organizacyjne wybierają przedstawicieli na konferencję dzielnicową w stosunku jednego na 20 zorganizowanych. Tak złożona konferencja wybiera komitet dzielnicowy w składzie, jaki będzie uważała za potrzebny.

§ 7. Konferencja dzielnicowa zbiera się raz na miesiąc. Przed konferencją sekretarze wszystkich Komitetów fabrycznych składają sprawozdania piśmienne. Na żądanie 3 kół zwołuje się nadzwyczajną konferencję dzielnicową.

Uwaga. Koła organizacyjne mają prawo wyborcze wtedy, gdy funkcjonują najmniej 2 miesiące i odbyły w tym czasie najmniej 5 zebrań.

§ 8. Przedstawiciele Komitetów dzielnicowych, względnie lokalnych, stanowią Komitet lokalny, względnie okręgowy. Do Komitetów lokalnych mogą być wybierani tylko ci towarzysze, którzy pracują w organizacji conajmniej $1/_2$ roku, a do okręgowych — pracujący najmniej rok. W razach wyjątkowych rozstrzyga C. K. R. — O. K. R. mają prawo kooptacji.

§ 9. Komitety lokalne kierują robotą partyjną w danej miejscowości. Podlegają one dyrektywom Komitetów okręgowych i są samodzielne tylko w sprawach lokalnych.

§ 10. Wszystkie ciała partyjne powstają z wyborów. Gdzie warunki nie pozwalają na wprowadzenie zasady wybieralności, tam ciała partyjne są mianowane lub dobierane za zgodą wyższej instancji partyjnej. Mianowanie to zatwierdza najbliższa konferencja.

§ 11. Wyższe instancje partyjne mogą delegować swoich przedstawicieli na posiedzenia ciał niższych z głosem doradczym.

§ 12. Wszelkie uchwały niższych instancji mogą być przez odnośne wyższe władze partyjne zawieszone ze wskazaniem motywów. Instancja, której uchwała została zawieszona, może się odwołać do C. K. R.

§ 13. Towarzysze żydzi, niemcy i inni mogą tworzyć na zasadach ogólnie przyjętych osobne oddziały organizacyjne, których przedstawiciele wchodzą do Komitetów dzielnicowych, lokalnych i okręgowych.

Rozdział III. Organizacja okręgowa.

§ 14. Teren działalności P. P. S. podzielony jest na okręgi, których granice określa C. K. R. w porozumieniu z zainteresowanemi organizacjami.

§ 15. Komitet okręgowy jest kierownikiem miejscowej roboty partyjnej. Komitet okręgowy posiada samodzielność w zakresie spraw swego okręgu, podlegając ogólnym dyrektywom C. K. R.

§ 16. W celu rozpatrzenia spraw zarówno miejscowych jak ogólnopartyjnych, Komitet okręgowy zwołuje perjodycznie, conajmniej raz na trzy miesiące, konferencję okręgową. W konferencji uczestniczą członkowie Komitetu okręgowego, Komitetów dzielnicowych, względnie lokalnych w komplecie. Komitet okręgowy na konferencji zdaje sprawę ze swej działalności; postanowienia konferencji są dla Komitetu okręgowego obowiązujące, o ile nie przekraczają jego kompetencji.

§ 17. Organizacje okręgowe obowiązane są przelewać do kasy centralnej 20% od dochodów zwyczajnych i 30% od dochodów nadzwyczajnych.

Rozdział IV. Centralny Komitet Robotniczy.

§ 18. Naczelną władzą wykonawczą i przedstawicielem partji nazewnątrz jest C. K. R., wybierany przez Zjazd i przed nim odpowiedzialny. Ilość członków C. K. R. określa Zjazd.

§ 19. W ramach uchwał Zjazdów C. K. R.: 1) jest kierownikiem całej politycznej, organizacyjnej i agitacyjnej akcji partyjnej; 2) udziela poszczególnym organizacjom, w szczególności Wydziałom i Komitetom okręgowym, dyrektyw i rozporządzeń, które są bezwzględnie obowiązujące; 3) kontroluje działalność wszystkich instytucji partyjnych, które są obowiązane udzielać członkom C. K. R. wszelkich informacji; 4) wydaje centralne wydawnictwa partyjne; 5) rozstrzyga wszelkie zatargi między poszczególnemi organizacjami partyjnemi; 6) zarządza centralną kasą partyjną; 7) interpretuje w razie wątpliwości ustawę partyjną.

§ 20. Postanowienia C. K. R. w zakresie jego kompetencji są obowiązujące dla wszystkich organizacji i członków partji i mogą być uchylone tylko przez Zjazd.

Rozdział V Wydziały.

§ 21. Wydziały są organami pomocniczemi C. K. R., przystosowują ogólne dyrektywy C. K. R. do poszczególnych działów roboty, któremi kierują i które ujednostajniają na całym terenie kraju. Wydziały są następujące: Komitet żydowski i ekonomiczny.

§ 22. Każdy Wydział kieruje się ustawą opracowaną przezeń w porozumieniu z C. K. R. Ustawa ta określa sposób działania, kompletowania oraz wewnętrzną organizację Wydziałów. Komitet żydowski deleguje jednego przedstawiciela na posiedzenia C. K. R. z głosem doradczym.

Rozdział VI. Sąd partyjny.

§ 23. Sąd partyjny rozstrzyga w sprawach pomiędzy poszczególnemi członkami partji, lub między członkami a instytucjami partyjnemi, za wyłączeniem C. K. R.

§ 24. Sąd partyjny składa się z 5-u członków; z tej liczby po

2-ch wybierają strony, pozostające w zatargu. Piątego (superarbitra) wybierają zgodnie czterej wymienieni sędziowie. Członkami Sądu mogą być tylko towarzysze partyjni, biorący udział w robocie czynnej, za wyłączeniem członków C. K. R.

W wypadkach, gdy tego wymaga bezpieczeństwo organizacji, sędziów może mianować O. K. R.

§ 25. Wyrok sądu partyjnego jest bezapelacyjny z wyjątkiem wypadku wykluczenia (patrz § 4).

Rozdział VII. Konferencja okręgowców.

§ 26. Nie rzadziej, jak raz na 3 miesiące, C. K. R. zwołuje konferencję przedstawicieli Komitetów okręgowych w stosunku 1 na 1000 zorganizowanych, dla omówienia bieżących spraw partyjnych.

§ 27. Konferencje okręgowców mają głos doradczy.

§ 28. Przedstawiciele Komitetów okręgowych składają na konferencjach piśmienne sprawozdania ze stanu roboty.

Rozdział VIII. Zjazd partyjny.

§ 29. Najwyższą instancją partyjną jest Zjazd.

§ 30. Zjazdy bywają: zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 31. Zjazdy zwyczajne zwołuje C. K. R. raz na rok. Najpóźniej na 4 tygodnie przed Zjazdem C. K. R. mianuje komisję organizującą Zjazd i komunikuje Wydziałom i Komitetom okręgowym tymczasowy porządek dzienny; najpóźniej na tydzień przed Zjazdem porządek dzienny zostaje uzupełniony wnioskami i rezolucjami poszczególnych organizacji. Ostateczny porządek dzienny uchwala Zjazd. Wszystkie uchwały na Zjeździe zapadają absolutną większością głosów, prócz uchwał, dotyczących zmiany programu, dla których wymaganą jest większość $^{2}/_{3}$ głosów.

§ 32. Zjazdy nadzwyczajne są zwoływane przez C. K. R. z własnej inicjatywy lub na żądanie 4-ch Komitetów okręgowych.

§ 33. W skład Zjazdu wchodzą z głosem decydującym: 1) C. K. R. w komplecie; 2) delegaci konferencji dzielnicowych w stosunku 1 na 500 zorganizowanych; 3) delegaci konferencji okręgowych w stosunku 1 na 1000 zorganizowanych; 4) redaktorzy pism centralnych partyjnych.

§ 34. Koszty wysłania delegatów ponoszą wyłącznie poszczególne wysyłające ich organizacje.

Dodatek: Uchwała w sprawie O. Z. Sprawę organizacji Oddziału Zagranicznego P. P. S. Zjazd przekazuje C. K. R.